

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvečer, izmizi nedelje in praznike, ter velja po počti prejemam za avstro-ograke delo za vse leta 25 K., za pol leta 18 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 18 K., za četr leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdo hodi sam pouj, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znata počitina. — Na naročne brez izdobje vrednostne naročnine se ne ekira. — Za oznanila se plačuje od poterestopne poti-vrste po 12 h., če se oznanila tiskna enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Šekupini se ne vratajo. — Uredništvo in upravljenje je v Knafeljih ulicah št. 5, in sicer uročilnike v 1. nadst., upravljanje pa v pritliku. — Upravljanu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklame, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Pozamežno številko po 10 h.

Upravljanu telefon št. 85.

Zaupni shod štajerskih in koroških Slovencev v Mariboru.

Maribor, 23. avgusta.

Izdajstvo slovenskih klerikalnih poslanec glede volilne reforme na Štajerskem in Koroškem je vendar zbudilo za koroškimi tudi štajerske razsodnejše politike iz mnogoletne letargije, ki ji pravijo sloga. Dogovorili so se s koroškimi Slovenci za skupni protest, ki se je vrnil danes v mariborskem „Narodnem domu“. To je vsekakor izreden slučaj, da so se štajerski in koroški rojaki znašli v skupni zborovalnici, da so oboji protestovali proti delovanju lastnih političnih voditeljev. Žal, da so volilci mesto čistega vina dobili le — limonade.

Vendar se je na shodu pokazala razlika med kranjsko in štajersko duhovščino. Ko smo videli na vseh postajah vstopati skoraj samo duhovščino, smo mislili, da gremo na evharistični shod. Toda, dasijestalskoraj poleg vsakega posvetnjaka duhovnik, je bila disciplina na shodu izborna. Prepričani smo, da bi razen par neukročenih petelinčkov a la Zorko Melhior, bili po ogromni večini vsi duhovniki glasovali še za mnogo ostrejše resolucije, kakor so bile stavljene.

Zborovanje je otvoril predsednik političnega društva za Spod. Štajer kanonik prof. Mlakar, ki je posebno koroške brate presrčno pozdravil. (Viharne aklamacije). Rekel je, da je stvar tako važna, za štajerske in koroške Slovence celo odločilnega pomena. Mariborsko politično društvo je volilno reformo od prvega početka natančno zasledovalo. Mnogo se je govorilo, še več pisalo, žal, da ne vedno brez strasti. Da volilci izvedo, kaj se je v tem pogledu storilo in kaj ne storilo, sklical se je ta

shod. Naglaša željo, da bi se poprijeti le tega, kar nas združuje, in ne tega, kar nas razdržuje.

Na predlog dr. Pipuša je bil izvoljen za predsednika g. kanonik Mlakar, za podpredsednika gosp. Grafenauer, za zapisnikarja pa g. prof. dr. Vrstovšek in francoski župnik Muršec.

Prvi je bil besedo poslanec dr. Ploj, ki je rekel, da se po tolikih debatih v časnikih ni prijetno baviti z volilno reformo (Klic: Že verjamemo!) Takoj pripoznava, da volilna reforma, ki nam jo je dala vlada, ne odgovarja splošni in enaki volilni pravici. Vlada je v svojem načrtu vpoštevala kulturo in davčno silo. (Ironični klici.) Zato ne mara teoretično, temuč le problematično razložiti, kako se je stvar razvijala. Gauthsch je bil prepošten, da bi ne vedel, da bi prišli s splošno volilno pravico Nemci v manjšino, zato je bil prvotno odločno proti. Kako je postal iz Savla Pavel, ostane zagonetka, po govornikovem mnenju je dr. Kramar vplival na ministra Bienertaha, ta pa zopet na vladarja v času, ko je bil baron Gauthsch v toplicah. Takoj po Gauthschu na povedi je imela „Slovanska zveza“ še pred božičem sejo, kjer se je poslancem reklo (kdo je rekel?), da dobe štajerski Slovenci 8, koroški pa dva mandata. Ministra sta lepo govorila, da ne moreta nič gotovega reči. Toda že pri prvem branju se je pojavilo nasprotstvo. Poslanci so bili veseli, ker kaj takega niso pričakovali. Obenem se je določilo, kdo prevzame referat, in sicer se je določil govornik za Koroško, Robič za Štajersko, dr. Šusteršič pa za Kranjsko in Istro. Vsi trije so bili opetovano pri ministrskem predsedniku. On in Robič sta zahtevala za Štajersko 8 mandatov, dasi bi jih smeli (?) zahtevati 9. Glede Koroške je bil z deputacijo, ki jo je pripeljal dr. Brejc, pri ministrskem predsedniku, ki je povedal, da imajo Nemci načrt, ki dovoljuje Slovencem le 1 mandat, dasi on (mi-

nistrski predsednik) priznava dva. (Hrpp.) Izdal je nov načrt, a sedaj že ni bil ministrski predsednik več za dva, temuč le za en mandat za koroške Slovence. Tudi glede Štajerske je že sedaj rekel ministrski predsednik, da ne more dovoliti več kct 6 mandatov, češ, da ne mara nastopiti proti spodnještajerskim Nemcem, ker kranjski Nemci ne dobe mandata. (Tu se vidi, koliko važnost je vlada poslagala na ta mandat in kake koncesije bi se bile dale zanj dobiti.) Govornik je dokazal ministru, da bi potem takem smeli Slovenci na Spod. Štajerskem glede števila zahtevati 10 mandatov. Ker so poslanci „lepega kluba“ videli, da se ne da ničesar (?), doseči, izdelali so za Spod. Štajersko dva nova načrta za 7, oziroma za 6 (?) slov. kmetskih mandatov. Intako smo dosegli (?), da je vlada načrt sprejela. (Klic: Lep uspeh, iti od 8 na 6!) Glede Koroške je povedal, da stoji vlada na nemškem stališču, tako, da bi preostajala le obstrukcija, ki pa ni mogoča, ako ni vsaj 7 govornikov. (Ugovor.) Predlagal je, naj gre deputacija k ministrskemu predsedniku in k notranjem ministru, ter izjavi, da volilne reforme ne sprejmo, ako ne dobe štajerski Slovenci 8, koroški pa dva mandata. Ministra sta lepo govorila, da ne moreta nič gotovega reči. Toda že pri prvem branju se je pojavilo nasprotstvo. Posl. Robič je izjavil, da ne bo glasoval za volilno reformo, ako ne dobe Slovenci na Štajerskem vsaj 7, na Koroškem pa 2 mandata. Načelnik kluba (dr. Šusteršič) pa je izjavil, da „pod gotovimi pogoji“ glasuje za vladni načrt. Pozneje je bil govornik pri novem ministrskem predsedniku princu Hoheloheju, ki se je zelo čudil, da štajerski poslanci ne marajo za vladni načrt, (ker ga je gotovo dr. Šusteršič po svoje informiral!) ter rekel govorniku: „Ich bin entsetzt darüber, was Sie mir da

sagen.“ Glede zahtev koroških Slovencev je obljudil vse storiti, da jim ustreže. Toda posl. Lemisch je kategorično odgovoril: ne! (Klic: Zakaj pa vi ne govorite tako kategorično?) Nova Beckova vlada ni hotela ničesar spremeniti na vladnem načrtu. Krščanski socialisti so nam dali besedo, a podpredsednik dr. Kaiser jih je nahujkal, da so pozabili dane besede. (Klic: Taki so naši zavezniki!). Govornik je predlagal spremembu spod. Štajerskega mestnega volilnega okraja, da bi bili v njem razni slovenski trgi na Spodnjem Štajerskem (Zakaj je vzel vanj tudi Vižingo in Soboto? Ali so mu to tudi trgi?), tako da bi bilo 20.000 Nemcev in 20.700 Slovencev. Z vsemi predlogi smo propadli. (Klic: Žalostno za nas, pa še bolj za vas!). Očita se nam, zakaj nismo začeli takoj z obstrukcijo. Zato, ker smo dobili od vplivne osebe zagotovilo, da se bo glasovanje za Spodnještajersko reasumiralo ter dobimo 7 mandatov. Glede kočeveskega mandata je tudi skušal posredovati, toda načelnik dr. Šusteršič ga je nahrulil, da je to kranjska zadeva, ki se ne sme v nju vtikati. **Mi, ki poznamo razmere v klubu, smo molčali.** (Oho!) Za svojo osebo nima govornik nič proti kočeveskemu mandatu, aki bi se dobila kompenzacija na Koroškem. To bi se bilo doseglo, aki bi se bil kraljaski poslanec pravočasno vdali. A liberalci so se bili konservativcev, konservativci pa liberalcev, trpeli smo pa mi. Po Štajerski je hotel spraviti v razpravo Primorsko, ker je vedel, da bodo Italijani ugovarjali ter bi Italijani vsled tega iz sovrašta do Nemcev šli s Slovani. Predlog pa je propadel in začela se je razprava o Koroški. Pri tej priliki je posl. Lemisch skrajno žalivo postopal proti Slovencem ter rekel, da je slovenski poslanec Orasch, ki je dober in

pristen Slovenec. Priznava, da koroški Nemci taktno postopajo napram slovenskim kmetom ter jih pridobivajo zase. Ker je bil njegov predlog za drugi koroški mandat odklonjen, je predlagal vsaj izločitev industrijalnih okrajev, a je tudi pogorel, ker so češki veleposestniki nalašč izostali, češ, da bodo na ta način razbili celo volilno reformo. Dobro smo vedeli, da se za Korošce ne da ničesar dosegci, ali naj se za to odpovemo še Štajerski? V zbornici ne prodre ta volilna reforma, temuč bodo prihodne volitve še po starem volilnem redu, potem se pa začne nov boj, da bomo razpuščeni in volilna reforma oktroirana. A oktroiralo se bo to, ka se je dosedaj sklenilo, zato smo bili primorani, se se potegovati vsaj za sedmi slovenski mandat na Štajerskem. Priznava, da je branil posl. Plantanu govoriti, češ, jaz se dosegaj v vaše kranjske razmere nisem vmešaval, zakaj se vmešavate vi v naše. (Taki so naši Veslovanji!) — Potem je razlagal svoj načrt glede sedmega mandata. Ker pa mu je nekdo (?) povedal, da bodo prišli Nemci s čisto novimi načrti, aki se jim ne prepuste prekmurske slovenske vasi, se je govornik v svojem načrtu iz taktničnih vzrokov odpovedal tem vsem, (Klic: ogorčenja). Ali se je dr. Ploj že naučil Šusteršičevih taktničnih potez?, ker se je bal novega nemškega načrta, ki bo vzel Slovencem mariborskem okraj na levem bregu Drave. Glede Primorske se nismo mamo povoda vtikati v njene zadeve, (Že zopet provincializem!), ker so se mandati in volilni okraji razdelili sporazumno z ondotnimi Slovenci. Taktično je bilo prav dobro (?), da smo se sporazumeli z Italijani, ker brez njih bi nič ne dosegli v odseku. Nadalje je povedal, da Slovenci niso bili proti no-

LISTEK.

Osvetnik.

Zgodovinska povest.

(Dalej.)

XI.

Tihi in enakomerno je bilo življenje v mengeškem gradu in tudi navzočnost Pirinova ni provzročila nobene premembe. Pirin si je bil v nekaterih dneh pridobil spoštovanje in prijateljstvo skoro vseh grajskih prebivalcev. Katarina in Bertonja sta v Pirinovem varstvu bila srečnejša in brezkrbnejša kakor kdaj poprej, ponosna Marija Saloma pa je bila še ponosnejša, ker jo je vsak dan bolj prepričaval, kako brezmejno vdan ji je Pirin in kako neskončna je njegova ljubezen do nje. Ta ljubezen jo je tako osrečevala, da se ni nikdar upača vprašati Pirina, kdo da je v resnici, boječ se, da ga užali in prezene od sebe. Spriznala se je celo z misljijo, da ni Marko Pirin nihče drugi, kakor Krištof Zlatopoljec in končno ji je postala ta misel še ljuba in je povečevala njen ponos, češ, da mora biti res pristna in nad vse plemenita njegova ljubezen, če ji žrtvuje vse in celo svoje smrtno sovraščvo do njenih rodovine.

Marija Saloma si sama ni bila jasna, kaka čuvstva goji do Pirina. Dostikrat si je rekla, da ga ne ljubi ne najmanj, a bila je toli odkrita in si tudi priznavala, da bi ga na noben način ne hotela pogrešati. Časih si je mislila, da si želi njegovo vdanost in njegovo ljubezen ohraniti samo zaradi tega, ker nadkrilje Pirin vse v gradu navzočne plemenitaše v vsakem oziru, torej iz gole ničemernosti. A če je potem videla Pirina v prijaznem razgovoru z njeno materjo in čutila, kako jo to razburja in ozlovolja, tedaj si je priznala, da so jo na Pirina vezala že tudi druga čuvstva in naposled si je priznala, da je celo ljubosuma na svojo mater, dasi je poznala razmerje med gospo Katarino in mladim Bertonjo. V urah takega spoznanja je plašno zbežala iz družbe in se zaprla v svojo sobo. Pripravljena je bila, da rovati Pirinu svoje telo, če ji prinese glavo Gašparja Khisla, a bala se je, da bi se resno zaljubila v Pirina in se trudila na vso moč, da bi nastajajoče nagnjenje do skrivnostnega tujca zadužila.

Z Adamom Kolovškim in z Andrejem Bosiom je Pirin sklemil pravo prijateljstvo. Popival je ž njima cele noči in hodil ž njima lovit kmetska

dekleta. Kadar sta bila v zadregi, jima je Pirin vselej rad pomagal z denarjem, tako da sta se ga oklenila z resnično vnemo. Pirin je vsakemu posebej pojasnil, da si je dovolil samo šalo, ko je izkoristil svojo podobnost s Krištofom Zlatopoljem in verjela sta mu tem raje, ker jima dal umeti, da o njiju zvezi z zgorelim Židom Aronom v Ljubljani ne ve drugega, kakor da sta si pri Židu izposodila nekaj denarja.

Edini župnik Lavrencij se ni dal spreobrniti. Trdno je bil prepričan, da je Krištof Zlatopoljec umrl, v njegovo telo pa se je naselil zli duh in hodi zdaj po svetu kot Marko Pirin. Raznesel je to po vsem Mengšu in praznoverne ljudi močno razburil. Zgodilo se je večkrat, da so ljudje strahoma bežali pred Pirinom in se pred njim prekriževali, ali pa se mu skrivaj približevali in ga škropili z blagoslovljeno vodo. Zlasti vojaštvo, ki se ga je zbiralo čedalje več v Mengšu, je bilo Pirinu sovražno, češ, odkar se je ta mož pridružil armadi Nikolaja Kolovškega, jo je zapustila sreča in je armado zadel poraz za porazom, dasi se je vojskovala v znamenju kríza in za zmago cerkve nad krivoverci.

Morda bi se bilo to nasprotje še

poostrilo, da se ni zgodilo nekaj polnoma nepričakovanega. Tisti dan, ko je prišel Nikolaj Kolovški v Mengš, hoteč tu počakati, da se zbera za vojno pridobljeni plemiči s svojim moštvom, so se Kamničanje pod vodstvom grofa Sternberga do cela nepričakovano prikazali pred Mengšem in provzročili med vojaštvom in med prebivalstvom strah in trepet. Kamničanje so vedeli, da Nikolaj Kolovški še nima dovolj moštva, da bi mogel vnovič začeti z obleganjem mesta, dočim sami niso imeli nič upanja, da pomnože svoje vrste. Zato so se po nasvetu Bernarda Sternberga odločili, da napadejo Mengš, češ, če uničimo Nikolaja Kolovškega in kar ima dozdaj nabranje vojske, je zmaga naša in izostanejo tudi tisti plemenitaši, ki se šele pripravljajo za pridruženje bojevnikom prelate Orsana in Nikolaja Kolovškega.

V tih temni noči so prišli Kamničanje pred Mengš. Ko se je začelo daniti, so straže zapazile, da je sovražnik obkolil malo vas in zajel grad in da dela nasipe za redno obleganje tabora in gradu. Zapeli so rogovi in v nekaj trenotkih je bilo vse pokonci in sicer se je neustrašni Nikolaj Kolovški s plahimi pogledi oziel po mnogoštevilni množici svojih

sovražnikov, ki so takorekoč prišli v levji brlog, da ugonobe svojega sovražnika. Nikolaj Kolovški ni tajil, da so mu Kamničanje pokvarili vse njegove račune s tem, da niso za svojimi trdnimi in varnimi zidovi čakali njegovega prihoda in napada, nego da so prišli napast njega v času, ko armada še ni bila zbrana in še ne pripravljena za vojskovanje.

Ves dan so se sovražniki samo gledali. Sternberg je svoje ljudi uporabil za to, da so delali okope in nasipe, in istotako je Nikolaj Kolovški skrbel za utrjenje gradu.

Tudi naslednji dan se sovražni armadi nista genili. Toda v mraku se je priplazilo pred mengeški grad nekaj tujih vojakov in od teh je izvedel Nikolaj, da ga je bila zadelova nova nova nesreča. Sternbergovi jezdeci so bili izsledili plemiča Žrjava, ki je hitel z osemdesetimi možmi z Dolenskega v Mengš. Jezdeci so ujeli Žrjava in razbili njegovo četo. En del je potegnil na razne strani, drugi del pa se je pridružil Kamničanom, ker so ti obljudili moštvo dobro plagi in mnogo plena.

(Dalej prih.)

vemu nemškemu mandatu na Štajerskem, ako bi bil na nemškem Štajerskem. Ker pa mu je prišel Wastian povedat, da hočejo ta mandat Nemci na Spodnjem Štajerskem, je odgovoril, da se o taki zahtevi ne mario Slovenci pogajati, a vendar sta šla z dr. Šusteršičem k Nemcem na dogovor, kjer se je pokazalo, da so nemški klerikalci od nacijonalev že pridobljeni za to zahtevo, posebno baron Morsey se je vedel skrajno pristransko proti Slovencem (Klic: Prihodnjič pa sklene pri volitvah zopet kompromis ž. njim!) V začetku je govornik branil vsaj Ptuj, Št. Lenart in Radgona, končno pa se je tudi v tem oziru popustilo Nemcem — „da se ne zgodi nesreča“. (Ali je bila to mar sreča?) Slovenskim poslancem se ne more očitati, da bi ne bili storili svoje dolžnosti. (Ugovor). Gledali smo, da smo rešili vsaj to, kar se rešiti da, ker le to je politika. (Pa slab!) Mi moramo biti hvaljeni za vsako malenkost (Hrupni ugovor), ker smo majhen narod. Kar smo dosegli, je tudi le napredok (Ugovor. Napredok pa tak!) Ako so se Čehi in Poljaki udali, udati se moramo tudi mi. (Ugovor.) Z obstrukcijo bi izgubili Čehi in Poljake pa tudi zvezo z vladom, ki jo potrebujemo za vsak korak. (Hrupni ugovor.) — Po njegovem skoraj dvernem govoru so bila čustva deljena.

Nato je predsednik Mlakar prečital pisma, oziroma brzjavke, s katerimi so opravičili svojo odsotnost poslanci Plantana, dr. Šusteršič, Gabršček in Roš. Dr. Šusteršič piše:

Sprejel sem cenjeno vabilo na shod. Iz raznih vzrokov (Ironičniaha — klici) mi je, žal, nemogoče temu vabilu odzvati se. Bilo bi to tudi popoloma nepotrebno (Klic), ker sem to, kar imam v sedanjih razmerah povedati, že obrazložil v „Slovencu.“ Več nego v svojih člankih bi v sedanjem trenotju tudi na shodu ne mogel povedati. Izjavljam pa naprej, da se pridružujem vsakemu protestu zoper neenako in krivično osnovu volilnih okrožij na Štajerskem in na Koroškem. (Klic: Humbug!) Istopači tudi naprej izjavljam, da bi občakovoval, če bi Vaš shod krenil na pota celovškega shoda (Aha!) ki je s svojimi nepremisljenimi in popolnoma neosnovanimi sklepi le škodoval stvari, koji je hotel korigiti.

Posl. Ivan Plantan se je istotako opravičil pismeno, ker je v Švici ter piše: „Sicer sem pa v „Slov. Narodu“ itak povedal, kako se je v odseku za volilno reformo postopalo, in da se niso Vaši poslanci zmenoj prav nič dogovorili, kakor bi naj za štajerske in koroške Slovence skupno in solidarno postopali. Jaz nisem imel nobene vesti,

kako bode Ploj in Šusteršičev klub nastopil. Šusteršič bi bil lahko zabranil kočevski mandat in Štajercem ter Korošcem pomagal do dveh mandatov, če bi bil s svojimi zavezniki Mladoci izjavil, da sicer obstruira (Klic: Izdajstvo!). Tega pa nistoril ter jeklenil z Gaučem pogodbo, da ne bo vladne predloge izpodbijal. To je moje prepričanje, ki sem ga dobil in na tančnegazasledovanja Šusteršičevega zastopanja v odseku. Želim Vam odločnega odpora proti poskušenemu zločinu napram štajerskim in koroškim Slovencem ter upam, da dosežemo zmago na celi črti! Složni in pogumni nastop mora tudi vladti odpreti oči.“ Po prečitanju Plantanovega pisma je nekdo zaklical v ozadju: „Bolj je kratko pismo, kakor dolgo vezen govor!“ — Na shodu so bili sicer tudi ostali trije štajerski državni poslanci, a ker so se razen dr. Korošca tiščali v ozadje, zborovalci niti zanje vedeli niso.

Potem je utemeljeval dr. Rosina resolucije, ki jih je sestavil odbor političnega društva pod predsedstvom kanonika Mlakarja. Poudarjal

je, da je društvo od početka zasledovalo razvoj volilne reforme ter vestno informiralo poslance. Odbor je izdelal na poziv posl. Robiča dva načrta za Štajersko z 8, oziroma 7 slovenskimi mandati. Po znanem glasovanju v odseku je odbor sklenil protest ter pozval poslance k obstrukciji, ako se ne doseže za Štajersko 8, za Koroško pa 2 mandata. Kritikoval je spletkarstvo v lepem klubu in to, da slovenski poslanci niso pri tako važni zadevi nikoli sedeli skupaj k eni mizi, dočim je Wastian zbral najbolj črteče se nemške stranke. Slovenski poslanci pa niso mogli premagati strasti (Klic: Saj je dr. Šusteršič že davno izjavil, da nikdar ne sede z liberalcem k eni mizi!) Tu je velika kriva. Dolžnost bi bila dr. Šusteršiča in Plantana in vseh kranjskih Janezov, da bi bili vsaj enkrat skupaj sedli. Ne dolži nobene osebe, ne more pa premagati ogorčenja, da se naši poslanci niso zavedali zgodovinske važnosti, ki zapečati našo usodo morda za 50 let. Gleda obstrukcije, o kateri pravi naš poslanec, da je brezmiselna, opozarja, da je sam italijanski posl. Bartoli z obstrukcijo obudil pozornost vseh strank ter tudi dosegel, da so Italijani dobili 19. mandat. Potem je razpravljal o zgodovini volilne reforme ter dvomil, da bi bil pri tem kaj zaledel Kramárov vpliv; našo krono so k temu koraku pridobili Madžari s svojo grožnjo in kri ruskih revolucionarjev. Predlagane resolucije naj bodo slovenskim poslancem vademecum, tudi če bi se volilna reforma oktoriral. Nato je prečital resolucije:

I. Slovesno izjavljamo, da smo za občno, tajno, direktno, enako volilno pravico, kateri podlaga bodi edino število prebivalstva.

II. Zbrani zaupniki izrekamo najiskrenje simpatije koroškim Slovencem ob njihovi težavnini in neustrašeni borbi zoper gorostasne krivice, katere jim prizadeva v volilnem odseku spregjeti načrt volilne reforme. Obžalujemo osebne napade gotovega časopisa na sebične in neustrašene voditelje koroških Slovencev.

III. Živo obžalujemo, da slovenski zastopniki v volilnem odseku niso postopali ne glede na domače strankarstvo strogo po enotno dogovorjenem programu ter da „Slovenska zveza“ ni niti po svojem načelniku niti s klubovimi sklepi primerno podpirala zahtev koroških in štajerskih Slovencev.

IV. Zahtevamo, da se izločijo slovenske občine Dedonci, Potrna, Plitvički vrh, Žetince, Slovenska gorica in Zenkovci iz radgonskega okraja ter slovenske občine Ščavnica, Dražen vrh in Velka iz emureškega okraja, katere so se v seji z dne 12. julija 1906 izločile iz slovenskega volilnega okraja št. 23, ter da se pridenejo temu slovenskemu volilnemu okolišu.

Protestujemo nadalje proti krivični razdelitvi mestnih in trških mandatov, ter priklopilju slovenskih krajev Št. Lenart in Gornja Radgona k lipnemu volilnemu okolišu.

V. Slovenske poslance pozivljamo, da z vsemi sredstvi skušajo popraviti na Koroškem in Štajerskem v teh volilnih zadevah storjene krivice ter da se v ta namen, če treba, poslužijo tudi obstrukcije.

VI. Izjavljamo, da smo proti dolobi dvretjinski večine pri spremembah volilnih okrajev. (Zadnjo resolucijo je nasvetoval dr. Sernek).

Župnik Kokl in kapelan Zorko sta proti drugi resoluciji ter zahtevala, naj se izpusti, oziroma je Zorko zahteval, naj se pristavi protest proti napadanju naših nedelavnih (viharen smeh) poslancev; svoj lapsus je popravil: naših katoliških. Glasovalo se je o 2. in 3. resoluciji ločeno ter so nekateri vročekrveni kaplani glasovali proti. Te petelinčke je prevezela taka strast, da še za nadaljnje resolucije niso hoteli glasovati.

Prof. dr. Vrstošek je začel govoriti zelo razburjeno zaradi polemike, ki sta jo imela z dr. Plojem v „Südosterr. Stimmen“. Zelo hud je bil, da mu je dr. Ploj reklo v polemiki „Jugendbildner“ ter mu očital „Größenwahn“, obenem pa je sveto pre-

kliceval, da bi bil kdaj sovražen dr. Ploju. Pridružuje se resolucijam, a graja le nekatere „nespretnosti“ (smeh) v „Slov. zvezi“. Boljše nič kot taka volilna reforma. Krivda zadene le „Slovensko zvezo“ zaradi njenih „nespretnosti“. Sramota tistima dvema, ki sta sankcionirala Gauschev načrt (oba načelnika „Slovenske zveze“). „Principe ste požirali, dasi ste dobivali zaušnico za zaušnico.“ Takoj nato pa priznava, da so ravnali poslanci bona fide, le nespretni so bili pri pogajanju. Ploju priznava, da se je trudil za koroške Slovence. Posl. Lemisch je povedal, da so Nemci prepozno izvedeli za slovenske zahteve. Gleda prepustitve prekmurskih Slovencev Nemcem je zaklical dr. Ploju: „Te izjave bi ne smeli nikdar dati, naj bi šli rajše preko vašega trupla. Te pravice niste imeli, g. dvorni svetnik!“ Največji škandal pa je kompromis, vsed katerega se je dal Nemcem češki v treći mestni mandat na Sp. Štajerskem. S tem se izdal načrt program „proč od Gradca“ ter sankcionirali ravno to, česar smo se bali, da se namreč prizna Nemcem prednost pred Slovenci. Končno je še enkrat izjavil, da osebno ni proti Ploju in da bo prvi, ki bo od dr. Šusteršiča do zadnjega v njegovem klubu slavo pel, ako storijo svojo narodno dolžnost.

Dr. Brejc, viharovo pozdravljen, je izjavil, da se Korošči udeleže shoda le kot gostje, ne pa da bi od svojih sklepov kaj jemali ali dostavljali. Ni smo prišli nikogar tožiti niti se zagovarjati. Nato poda glavne informacije o znanih koroških shodih in sklepih. Najbolj tragična kriva zadeve stranko na Kranjskem, ki je začela agitirati za volilno reformo za vsako ceno, (Pritrjevanje), dasi je nova volilna reforma za koroške Slovence stokrat slabša kot stara. Dokazoval je po volilni statistiki, da so dosedaj bili koroški Slovenci v dveh okrajih blizu zmage. Slovenski poslanci se pritožujejo, da niso imeli informacij iz Koroške, a niti eden njih ni načelnik na „Mir“ (Ogorčenje). Potem je razkazoval na črežih, kako škandalozno je novi volilni načrt razkosal koroške Slovence. „To nam je dal Lemisch, in naši poslanci niso mogli ne pičice izposlovati!“ Napadal je slovensko klerikalno časopisje, ki je razvilo agitacijo za vsako volilno reformo. Obenem pa je izjavil: „Ni mi treba povdarjati, da sem tak klerikalec, kakor jih je enako pristnih le malo na Kranjskem. Kar sem bil, sem še, saj ste me videli pri obstrukciji v kranjskem deželnem zboru.“ (Nekateri kaplani pleskajo). Želi, naj bi se boj na Kranjskem čimprej zavrnil s porazom liberalcev, da bo povsod zavladala katoliška stranka. (Kaplani so začeli demonstrirati. Klic: Pobožna želja!) Slovenski poslanci bi bili morali z obstrukcijo vsaj poskusiti, ako bi podlegli, bilo bi jim odpuščeno ter bi jih imenovali narodne mučenike. Napaka pa je bila, da se na Kranjskem niso izločili trgi in mesta, to bi bil na Koroškem temeljni načrt slovenskega programa. Če bi bil on delal načrt za Kranjsko, bi napravil tak mestni mandat ter ga dal krščanskim socialistom. Liberalci bi ga nikoli ne dobili. Potem je smešil Šukljetu zaradi njegovih govorov na zadnjih shodih po Dolenjskem, če, da je govoril ovčicam (Klic: bac-kom!), katerih nobeden ne čita političnih časopisov. (Ker so analfabeti). Naši poslanci so bili na Dunaju tepeni, pregnani z vojnega polja, deloma so sami odložili orožje, njihove opozicije so uničene, nove pozicije jim more dati le ljudsko ogorenje.

Dr. Ploj je odgovarjal prof. dr. Vrstošku. Rekel je, da obstrukcija ni mogoča, ker bi le on in Plantan obstruirala, Ivčevič ne bi obstruiral, a dr. Šusteršič ne sme zaradi ljudstva (Klic: V deželnem zboru pa je smel? Izstope iz njegovega kluba!) Po novi volilni reformi dobe Jugoslovani največ mandatov po razmerju prebivalstva. (Ugovor). Zakaj bi poskusili z obstrukcijo, da bi žalostno pogoreli (Ugovor. Klic: Dobro bi bilo!)

Ako se naš klub ne izreče, da se za Korošce mora kaj storiti, bom jaz gotovo izstopil iz kluba (Pritrjevanje). Posl. dr. Korošec mu zakliče: Saj si podpredsednik v klubu, pa predlagaj! Dr. Ploj razburjeno zavrne: Saj sem že občutil, kako je, ako se v klubu stavijo predlogi! Pa ti predlagaj! (Splošno presenečenje). Ko je potem skušal zagovarjati dr. Šusteršiča, je nastal vrišč: Naj se sam pere! Skušal se je tudi opravičiti, ker je prepustil prekmurske Slovence Nemcem, češ, da te vasi itak gravitajojo k Nemcem (Ugovor).

Dež. poslanec dr. Hrašovec

je govoril v imenu celjskega polit. društva „Naprej.“ Naglašal je tri zahteve: za Koroško se morata pridobiti dva sigurna mandata, za Spod. Štajersko tudi 7. mandat v sedanji obliki ne zadostuje; ne smemo se dati ponizati na narod nižje vrste, da nas izrinejo iz mest. To bi bila velika sramota in dalekosežni poraz n. p. pri ustanavljanju šol po mestih. Britko obžaluje, da so se prekmurske vasi brez vsakega povoda odščipnile. S tem smo podpisali vse stare krivice. Ako se število mandatov tudi ne pomnoži, napeti moramo vse sile, da dobimo vsaj en mestni mandat, morda po proporcionalnem sistemu. Prekmurske vasi nam je celo vlada prisodila, a izdale so se, ker je Wastian ugovarjal (Vihar ogorčenja). Štajerski poslanci morajo v „Slovenski zvezzi“ odločno nastopiti, ako pa se jih ne sluša, maj obrnejo hrbet tistim, ki ne poznajo vseslovenskih kobilistov (Viharovo pritrjevanje).

Dež. posl. Vošnjak je popolnil 3. resolucijo.

Končno je govoril zelo navdušeno med burnim aplavzom koroški dež. poslanec Grafenauer. Zahvaljuje se v imenu koroških Slovencev za bratske simpatije z željo, naj bratska ljubezen popravi, kar je zaresila človeška slabost. Zahvali se tudi posl. dr. Ploju, ki je storil največ za koroške Slovence.

Predsednik kanonik Mlakar se je nato še enkrat vsem udeležnikom in govornikom lepo zahvalil ter zaključil shod s trikratnim klicem cesarju.

Disciplinarni zakon za nižje avstrijski deželni zbor.

Dunaj, 23. avgusta. Deželni zakonik razglaša novi disciplinarni red za nižje avstrijski deželni zbor. Zakon določa, da se sme po trikratnem brezuspešnem opominu poslancu izreči graja, oziroma ga izključiti iz več sej. Protiv graja in izključenju ni pritožbe. Tako se hočejo kršči socialisti odkriti neljubih socialnodemokratičnih kritikov.

Dogodki na Ruskem.

General Trepov zastrupljen.

London, 23. avgusta. „Daily Mail“ poroča iz Petrograda, da je general Trepov zastrupljen. Aretovali so njegovega kuharja in tri druge uslužbence.

Napad na brzovlak.

Petrograd, 23. avgusta. Pred postajo Odesa je včeraj 48 oborožencov ustavilo brzovlak in oropalo želeno poštno blagajno za 300.000 rubljev. Pet vojakov, ki je stražilo poštni voz, je bilo najbrž sporazumljeno z roparji, ker so zginili z njimi.

Pogajanja za sestavo kabineta.

Petrograd, 23. avgusta. Listi stranke kadetov poročajo, da so namenjana nova pogajanja s parlamentarci glede sestave kabineta. Začel jih bo centrum dume. V dvornih krogih so mnenja, da je ta skupina najpripravnejša, da se ustanovi svobodomiselnki kabinet.

Državna banka se spremeni v akcijsko banko.

Pariz, 23. avgusta. „Gilblas“ se obširno peča s spremembo ruske državne banke v akcijsko banko. Po mnenju lista bi bil to poraz za avtokratijo, a velika garancija za ruske upnike. Sprememba ruske državne banke v privatno banko je orozje za revolucijo, ki najda gospodarskemu življenju Rusije svobodo.

Postanec dumne umorjen.

Berlin, 23. avgusta. Iz Moskve se poroča, da je izginil biški poslanec dumne Sovjetije, ki je bil član delavske skupine. Slutjo, da so ga zvabili v Petrograd in tam umorili.

Boj z revolucionarji.

Moskva, 23. avgusta. Pred mestnimi vratami je nastal boj med kozaki in orožniki na eni strani in okoli 150 možimi revolucionarji na drugi strani. Po enournem boju je bilo na obe strane mrtvev in ranjencev. Uporniki so morali zbežati.

Napredne reforme.

Petrograd, 23. avgusta. Ministrski svet je 21. t. m. sklenil, da izdela posebna komisija zakonski načrt glede splošnega elementarnega pouka. Ministrski svet je postavil v proračun za prihodnje leto 5.333.000 rubljev za povisanje plač učiteljem in zvišanje števila ljudskih šol. Ministrski svet je tudi sklenil, pripraviti zakonske načrte glede enakopravnosti kmetov v drugimi sloji. Zakoni, kiomejujejo prostost pouka na Poljskem in v litavskih provincah, se odpravijo.

Rdeča garda se razpusti.

Petrograd, 23. avgusta. Rdeča garda na Finskem se vsled senatnega sklepa razpusti. Člani te garde se razdelovljeno pokore temu sklepu in le tuintam se pokaže mal odpor.

Z Balkana.

Protestni shod v nedeljo "Narodnem domu" silno grize klerikalce in "Slovenec" oznanja, da klerikalci pošljajo lahko par svojih pristašev ta shod razbiti. Klerikalci naj gledajo, da se ne bodo računali! Opozorjam vsled ga somišljenike, da se tega poda udeležev v karnavalem svilu in agitirajo z akademikom goče veliko udeležbo. Naj jasno pokaže, da znajo svobodni elementi v Ljubljani odločno stopiti proti brezdomovinskemu skemu klerikalizmu!

Na katoliški shod pride — skor se govorji — pet škofov. Bo trej pravi semenj za katoliške in slovenske škofe! Pišejo, da se napravi 25. avgusta serenada omenjeni stori. Nam prav! Vendar pa bi voje somišljenike opozarjali, da naj se hodijo h ti serenadi, naj jo popoloma prepuste katoliškim zjatom. Mi počemo, da bodejo naše protidemonstracije dostenje, ker so resne, in ne slike prazne komedije, kakor je na primer celi III. katoliški shod!

Koroški Slovenci in kranjski klerikalci. "Mir" objavlja v današnji številki tri izjave in sicer: Podpisani odbor, "Katoliško - političega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem" globoko obžaluje, da se je na shodu zaupnikov, ne 26. julija t. l., sklenjeno resolucijo vzelo za povod strastnim in kričnim napadom tako na koroške Slovence vobče, kakor na podpisani odbor, oziroma posamezne člane istega osebej. Zlasti moramo z vso dolčnostjo in slovensnostjo pot popolnoma neutemeljeno in naravnost iz trte zvito zavračati sumničevje, kakor da bise bil podpisani odbor kot aranžer shoda zaupnikov pritej predstavljal voditi dal voditi od kakih drugih ozirov ali namenov, nego izključno le od koriči slovenskega naroda na Koroškem. Po vsej pravici se je opetovano poudarjalo, da med shodom zaupnikov in na tem shodu sklenjeno resolucijo ter kranjskimi liberalci ni nobene, prav nobene veze. Ker se pa v "Slovencu" in "Domoljubu" vkljub temu trdovratno žrdi nasprotno, izjavljajo podpisani odbor in njega posamezni člani, da je shod zaupnikov sklical izključno le po odborovi in inicijativi in da se je znana resolucija na shodu zaupnikov stavila prav tako izključno le po odborovi in sklepnu, na kojega niti oficijelno niti privatno nikče vplival, najmanj pa tak kranjski liberalci. Samo sebi se tudi razume, da je docela izmišljena tudi trditev, kakor da bi odbor političnega društva ali pa kak dan istega stal v katerikoli dotiki s Hranki, ki jih objavlja "Slovenski Narod" v zadevi volilne reforme. V Celovcu, dne 20. avgusta 1906. — Dr. Janko Brejc, t. č. predsednik; Msgr. Valentin Podgorc, t. č. glagajnik; Franc Grafenauer, t. č. podpredsednik; Anton Ekar, t. č. tajnik. Odborniki: Gregor Einspieler, dr. Lambert Ehrlich, Matej Prosek, Janez Vošpernik. — "Slovenec" z dne 16. avgusta t. l. objavlja dopis iz Koroške pod naslovom: "III. slovenski katoliški shod in slovenski Korošci", v katerem se dopisnik čudi in obsoja moje "Poslano" v predzadnjem "Mru". Jasno povem: Mi koroški Slovenci to pot na katoliškem shodu v Ljubljani nimamo ničesar opraviti, če se položaj popred ne razjasni in naša pravica ne upošteva. Če se je gospod dopisnik pri čitanju mojega "Poslana" prijel za glavo, mu ne morem pomagati; a utegne se vsled svoje trme prijeti še za nekaj drugega in to takoj po katoliškem shodu. Ne pride mi na um poudarjati potrebo in nemestnost katoliškega shoda; a političen položaj je tak, da mi koroški Slovenci nimamo na tem shodu nič iziskati, in spoznali smo tudi po bratsko ljubeznivni pisavi katoliškega dnevnika, da bodo na shodu samo neprijetna štafaža. Da bi se mi koroški Slovenci pregrešili zoper katoliški naš program z našim sklepom na zaup-

nem shodu, te vere mi g. dopisnik ne bo mogel vcepiti v srce. Ali je Kristus tudi šel na vsak judovski praznik v Jeruzalem? Kot eden izmed v "Slovencu" apostofiranih voditeljev koroških Slovencev pa še enkrat poudarjam: da zahtevam disciplino in to tudi od onih, ki drugače stojijo nad meno. Užaljenost, globoko užaljenost nad "ukrone vseh krivic", ki smo jih pretrpeli dosihmal koroški Slovenci, naj vzame katoliški shod po znaku naše odsotnosti na znanje. Franc Grafenauer, deželni poslanec in podpredsednik slovenskega kat.-pol. in gospodarskega društva. —

Zakaj nisem poročal "Slovencu". "Slovenec" z dne 14. t. m. piše v novici: "Boj liberalnim spletka" in sledi: "Član našega uredništva je takoj, ko je čital to "Narodovo" vest, pisal g. Ekarju in ga prosil o tem podatkov in poročil — dobil pa ni odgovora..." — Gre se tu za vest, ki jo je priobčil "Slov. Narod" na dan celovškega shoda o morebitnih sklepih zaupnega shoda. — Prejel sem v resnici dan po shodu, dne 27. julija, sledje pismo: "Ljubljana, dne 26. julija 1906. Drago! Ravnokar čitam v "Narodu", da se koroški Slovenci ne udeležijo katoliškega shoda. Pa vendar še niste tako zelo pod vplivom "Slov. Narod". Prosim Te, poročaj takoj! Za ono brzojavko pošli račun, da se Ti izplača. Dr. Oblak piše v "Narod", Ti pa piši "Slovencu". Ne drži se kislo! Tvoj Štefe." — G. Štefe je gotovo pisal to pismo, preden je dobil iz Celovca brzojavko o sklepnu shoda zaupnikov, katera se je odposlala takoj po zaključku shoda. Te brzojavke nisem odposal jaz, da, še celo nagovarjal sem dotičnika, naj ne poroča ničesar nikamor, ker je mnenje vodstva, da naj javnost izveskele zaupnega shoda edino le iz "Mira", ki izide že v petek, torej dan po shodu! Zato tudi ni sem poročal "Slovencu", dasiravno sem bil dosedaj njegov redni dopisnik in nisem nikdar in nikoli poročal kakemu drugemu slovenskemu listu in se je "Slovenčev" uredništvo vedno obračalo name za poročila, dasiravno sem znan "Slovenčemu" uredništvo kot tako "straten liberalец", da sem bil nameščen v Celovcu po priporočilu "Slovenčevega" uredništva! To je moje pojasnilo. A. Ekar.

Veselica šenpeterske moške in ženske podružnice se predloži na dan 9. septembra.

Sokolska razstava v "Narodnem domu". V dobi med prvim tajniškim zapiskom "Južnega Sokola" pa do krasnih odlikovanj slovenskim Sokolom na vsesokolskih zletih v Pragi in v Ljubljani leži zgodovina slovenskega Sokolstva, ki mu prede niti daljnega uspešnega življenja "Slovenska Sokolska zveza". To zgodovino nam živo predočuje sokolska razstava v "Narodnem domu", ki jo priredila "Slov. Sokolska zveza" in ki jo za vsesokolski zlet v Zagrebu prenesemo tja. Dve dragoceni knjigi — prvi tajniški zapiski in prva blagajniška knjiga — nam v podrobni pripovedki slike zgodovino Južnega Sokola in prvo dobo sedanjega ljubljanskega Sokola". Uradne liste nam kažejo, kako je vladu prepovedovala izlete Sokolu na deželo, češ, da je "ljudstvo razburjeno". Vsa prijaznost vlade pa je osredotočena v dekretu, ki je ž njim razpustila "Južnega Sokola". Rekrez proti temu dekretu je sestavljal v nemškem jeziku rajni notar dr. Zupanc. Na razstavi lahko čitaš njegov rokopis. Dobro ohranjena slika nam kaže Št. Mandiča, prvega učitelja televadbe v Južnem Sokolu. Razen teh slike so slike Sokolov v vseh krajih kar smo jih imeli od leta 1863. naprej. Častitljiv spomenik je zastava Južnega sedaj ljubljanskega Sokola. Vsa raztrgana — saj od leta 1864. sem je bila že v mnogih bojih, ima na eni strani še dobro viden napis: Na zdravje! Trakovi, ki jih je pridobilata zastava tekom 43 let, nam pričajo o vseh važnejših dogodkih in izletih najstarejšega sokolskega društva na Slovenskem. Podrobnejšo zgodo vino ljubljanskega Sokola posnameš lahko iz letnih poročil od leta 1863. dalje, ki je iz njih ob društvenci 25-letnici črpal sestavno urejeno zgodo vino g. E. Lah. Poleg poročil leže knjižice: Nauk o televadbi, Redovne vaje, Sokolstvo in Slovenci. Zanimiva so tudi vabila na redne maskerade ljubljanskega Sokola, ki jih štejemo 42. Krasni so načrti za pred leti načravani "Sokolski dom" v Ljubljani. Vsakdo se pomudi pri njim z vzkli-

kom: Škoda, da smo zamudili tako ugodno priliko! Poleg raznih slik (fotografij) članov raznih društev, vadičnih zborov, dijaškega naraščaja, ženskega televadnega društva v Ljubljani, razglednic raznih sokolskih društev, vidimo lepo slikano podobo (dar Murškega Sokola ljubljanskemu Sokolu ob 40letnici) ter veliko sliko častnega člena Ivana Hribarja. Z velikim zanimanjem ogleduje fotografijo praskoga vadičnega zebra z njegovim načelnikom dr. Miroslavom Tyršem v sredi. Trije letniki "Slovenskega Sokola" in slovenski sokolski koledar za leto 1906. pričajo o razvoju sokolske književnosti na Slovenskem. Posnos naš pa so krasna darila in diplome, ki so si jih pridobili slovenski Sokoli v Pragi ter na obeh vsesokolskih zletih v Ljubljani. Dokazujejo, da smemo slovenske Sokoše štetni tudi med prve televadce. Najlepši, najpovečnejši in najbolj zanimivi predmet na razstavi je velika zemljepisna karta slovenskih pokrajin (delo g. R. Vesela). Kraji, kjer je sedež sokolskega društva, so označeni z malimi zastavicami stoječimi na kratkih stozicah, katerih velikost je odmerjena po številu članstva v posameznih društih. Najbolj posejana s sokoškimi društvi je Gorenjska tja do Kranjske gore. Praznota je še na Koroškem, gola je tudi Dolenjska, kjer še samuje Novo mesto. Že zaradi te karte je vredno, da si ogleda razstavo. Žal, da se poziv "Slovenske Sokolske zvezze" niso odzvala vsa sokolska društva (razen ljubljanskega) so še razstavili Gorenjski Sokol, Sokol v Gorici, v Celju in v Šiški ter žensko televadno društvo v Ljubljani), kakov tudi ne zasebniki, ki imajo brez dvoma doma še marsikatero zanimivost iz preteklega sokolskega življenja. Izražamo končno željo, da bi razstavo ohranili trajno v podobi slovenskega sokolskega muzeja!

Podaljšanje predkoncesije. Železniško ministarstvo je g. notarju in državnemu poslancu Ivanu Planjanu znova izdal za eno leto dovoljenje, da izvrši tehnična preddelata za normalno lokalno železnicu od Novega mesta ali eventualno Straženje Toplice, čez Uršna sela, semiški prelaz in Krupo v Metliko z odcenjenjem proti Črnomlju pod pogoji kot lansko leto.

Narodni dom v Celovcu. Koroški Slovenci nameravajo zgraditi na enem najlepših prostorov v Celovcu "Narodni dom" in so že predložili občinsku svetu prošnjo za dovoljenje. Nemški listi besne jezev v kriče, da se morajo uporabiti vsa sredstva, da se energično nastopi proti tej predzadržnosti in hujskanju Slovencov, prebivalstvo celovško pa pozivajo, naj ohrani neomadeževan nemški značaj mesta. Naj nemški listi porabijo še teliko besedi, eno je gotovo: "Narodni dom" v Celovcu bo stal prej ali slej in nemško časopisje se dela toliko smejneje, čim bolj rogovili proti tej zgradbi.

Odbor "Goriškega trgovskega in obrtnega društva je sklenil v svoji zadnji seji prirediti v kratkem v Tolminu strokovni shod trgovcev in obrtnikov v svrhu stanovske organizacije. Z ozirom na resni položaj in važnost trgovske obrtne organizacije v goriški deželi pričakuje odbor mnogobrojne udeležbe prizadetih krogov.

Pri Sv. Tomažu pri Ormožu so osnovali "hraničnico in posojilnico", registr. zadrugu z neomejeno zavezko, ki začne poslovati dne 2. septembra t. l.

Veselica košanskega povskega društva se je dne 19. t. m. vkljub skrajno slabemu vremenu še precej dobro obnesla. Posebno povabilno moramo omeniti vrle tamburaše iz Logatca, ki so ves čas nemorno ter zares krasno udarjali, vrhutega pa so društvu poklonili še 15 K za društveno zastavo. Čast jim, zlasti gospodku kapelniku Tolazziju.

Veliko narodno slavje v Tolminu, dne 8. septembra t. l. Nadalje so priglasila svojo udeležbo naslednja društva: Delavsko podporno društvo v Trstu korporativno z zastavo. — Delavsko bračno društvo in dijaški zbor "Struna" v Idriji korporativno. Nastopila skupno s proizvajanjem: "Slovenski brod". — Telovadno društvo "Sokol" v Idriji korporativno. Nastopili s prostimi vajami z godbo. — Hrvatsko pjev. i tamb. društvo "Lovor" iz Opatijske, Istrija po deputaciji. — Pevsko društvo "Ilirija" Sv. Jakob pri Trstu po deputaciji. — Doslej je oglašenih 37 društiev.

Iz Hrastnika se nam piše: "Strelski in kegljaški klub Hrastnik-Dol" in "Bralno društvo na Dolu" predstavlja dne 9. kmavca t. l. pri g. Rošu v Hrastniku veliko ljudsko veselico v prid "Družbe sv. Cirila in Metoda". Spored je jasno obreden. Igrali se bota enodejanki "Krojač Fips" in "Raztresenci". Po njih prosti zabava. Bogato oskrbljeni pavilioni bodo nudili obiskovalcem obilo najrazličnejših okrepčil. Strešanje za dragocene dobitke bode

privabilo mnogobrojne izurjene strele in lovec, ples ljubeča mladina se bodo zadovoljili, ljubitelji godbe se bodo naslajali ob zvoki znane godbe vrlega "pazn. in delavskega podpornega društva" trboveljskega in tamburaški bodo udarjali lepe, težke komade. Vabi se še sedaj domače in tuje občinstvo k obilni udeležbi, sosedna pa so prošena, da vpoštovajo pri prirejanju svojih veselic ta dan in vplivajo na svoje člane, da posetijo to veselico. Zlasti še opozarjam, da se veselica vrši ob vsakem vremenu. Dež naj ne straši nikogar.

Trava na Kočevskem. Utrti (v soboto, 25. t. m.) se imajo vršiti občinske volitve na Travi. Poraz "heilovcev" je pri teh volitvah neizogiven in zato hočajo volitve preprečiti s tem, da so si izmisli umetno bolezni v Starem Kotu. V naši ljubi Avstriji je vse mogoče, zlasti pa na Kočevskem, zato ni izključeno, da se nečuvena heilovska nakana izvrši in volitve v zadnjem hipu preklicajo. Danes povemo samo to, da bomo posvetili razvoju stvari vso svojo pozornost ter brezobjizno posegli vmes, če bi vladu v družbi z izdajalskimi "heilovci" zavrlila zopet kako nerodnost.

V gozdu je umrl lesni hlapec Ivan Habjan, uslužben pri lesnem trgovcu Josipu Koširju v Kranjski gori. Habjan je zadel mrtvou. Bil je hud žganjepivec.

V gnojniču jamo je padla v Celju neka natakarica in se komaj rešila. V znak nemške hvaležnosti, da ni nič zahtevala za obleko, ki ji je bila pokvarjena po krvidi drugih, jo je njen gospodar odprustil. Taki so moderni človekoljubi!

Zblazneli slaščičar. V Gradcu je zblazneli slaščičar Malovec, ki je šel snoči na streho hiše, kjer stanuje, in jo začel odkrivati ter metati opeko na cesto. Razni klaci občinstva na ulici niso nič koristili in še le pozarna brama je nesrečnika spravila s strehe in ga oddala v blažnico.

Toča je pobila 16. t. m. v občinah Št. Lovrenc, Mali Videm, Muhabran, Kukenberg, Pinje, Kritina, Žabjek, Mala in Velika Loka, Skočev, Gornja Nemška vas in Sv. Štefan pri Veliki Loki. Škode je do 30.000 K. Uničena je tretjina jesenskih pridelkov.

Nov otok v Savi. Med Zemunom in Belgradom je nastal v Savi otok, za katerega se pričkata Avstro-Ogrska in Srbija, čegav da je. Te dni bo odločevala posebna komisija, obstoječa iz odpolancev in inženirjev ogrskega ministarstva, hrvatske dež. vlade in srbske vlade, če spada ta otok Hrvatski ali Srbiji.

Pohotnež. Zidar Anton Petelin v Skurinjah pri Reki je oskrnil neko 4letno dekllico in ji nakopal bolezni, ker je veneričen. Isto je storil tudi z nekim 14letnim deklonom. Petelin je dekllico so oddal v bolnico, divjega pohotneža pa izročil, kadar ozdravi, seveda sodišču.

Glavlo in obe roki je odtrgala dinamitna patrona 13letni hčeri Ivana Mješine iz Siska, ko se je v West-Seneki, blizu Buffala v Ameriki igrala z njo in jo bezala z iglo, dokler ni eksplodirala.

Pri začiganju mine sta se v Ronkih na Goriškem ponesrečila dva delavca. Mina se ni hotela užgati, ko sta se pa zopet približala, je eksplodirala ter ju vrgla ob tla. Obsta osleplila ter najbrže ururjata vsled ran.

Zopet morski pes. Ribiči pri otoku Krku so predvčerajšnjim zopet zapazili bližu krške luke morskega psa, okoli 2 metra dolgega.

Razstava psov v Zagrebu se otvoril 5. septembra in bo trajala do 8. septembra. Razstavljeni bodo psi iz Hrvatske in Slavonije. Vršilo se bo veliko tekmovanje med psi, da se vidi njihova uporabljivost za lovsko vrste.

Prijet cerkven tat. V Zagrebu so prijeli predvčerajšnjim 35letnega Paula Webra iz Laškega pri Cerlu. Weber je preselil v Ječi že 14 let zaradi poskušenega umora. Ko so ga prijeli, so našli pri njem dearnico s 160 K, v robcu pa 30 K denarja, sam drobiž po 1, 2, 10 in 20 vinarjev. Weber je vsekakor moral okrasti kako cerkev, ker je imel pri sebi tudi kos monštance. Oborožen je bil z nabitim samokresom na šest ognjev.

Spored porotnih obravnav za III. zasedanje v Ljubljani. Dne 27. t. m.: 1.) Janez Ravnik, težka telesna poškodba. 2.) Janez Keržišnik, tatvina. Dne 28. t. m.: 1.) Jakob Hladnik, uboj. 2.) Leopold Bezeljak, težka telesna poškodba. Dne 29. t. m.: 1.) Jernej Perko, umor in tatvina. 2.) Janez Korošec, spolka posilnost in javno nasilstvo. Dne 30. t. m.: Brata Dušan in Jefeta Tasovac, tatvina.

Ukradli so v Karlovcu iz tabernakelna Sv. Trojice dosedaj še neznani tatovi monštance v ciborij. Oboje je bilo iz starinskega srebra in počasno za poslatnik pri občini.

Nesreči. Včeraj popoldne se pri stavbi vile gosp. Karla Kytke na Dolenjski cesti delali na strehi dimnik. Ko je 20letni zidar Jož

izjave, a bolgarska vlada je neče dati. Za zdaj je stik med ruskim poslaništvom in bolgarsko vlado le omejen, a morda pride do tega, da se sploh vstavi. Sodi se, da so vzroki še drugi. Na vsak način komplikirata konflikt itak klicne razmere na Balkanu v opasni meri.

Riga 24 avgusta Kmetje so oropali in uničili cerkev pri grajskini Kropenhoef in užgali posestvo Essenhoef.

Pariz 24. avgusta. V Brestu so aretovali ruskega državnega svetnika Aleksandra Gregra. V vodi za zobe je imel skrit brijant, ki je bil nekdaj last kralja Ludovika Filipa in ki je vreden 60 000 frankov.

Carigrad 24. avgusta. Tukajšnji bolgarski diplomatski zastopnik je demisioniral, a ne zaradi bolgarsko-turškega konflikta, nego iz drugih nagibov.

Novi York 24 avgusta. Na otoku Kuba nastala revolucija se hitro širi. Vlada je razglasila vojno stanje.

London 24. avgusta. Valparaiso hočejo z nova sezidati. V mestu še nimajo razsvetljave. Ker se ponavljajo vsak večer ropi in umori, se nagla sodba brezobzirno izvršuje.

Rogaški „Styria-vrelec“
zdravilna voda proti želodčnim oteklinam in krču Bright-ovim vnetjem obisti priporočeno kataru v goltancu in jabolku kataru v želodcu in črevetu diatezi vodne kislino slatkorni grizi zavrtju bolečinam na jetrih.

Borznalna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“. Uradni kurzi dun. borze 23. avgusta 1906.

Naložbeni papirji	Dinar	Blago
4%, majskra renta	99.25	99.45
4%, srebrna renta	99.20	99.40
4%, avstr. kronska renta	99.25	99.55
4%, zlata	117.25	117.45
4%, ogrska kronska renta	94.40	94.60
4%, zlata	112.45	112.65
4%, posojilo dež. Kranjske	99.20	100.15
4%, posojilo mesta Splet	100.50	101.50
4%, posojilo Zadar	99.70	100.70
4%, bos.-herc. želodniško posojilo 1902	101.15	
4%, češka dež. banka k. e.	99.50	100.30
4%, zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100.35	101.85
4%, pešt. kom. k. o. z 10% pr.	104.50	105.50
4%, zast. pisma Innerst. hranilnice	100.20	106.70
4%, zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	100—	100.15
4%, z. pis. ogr. hip. ban.	100—	100.30
4%, obl. ogr. lokalnih žez. obd. d. dr.	100—	101—
4%, obl. češke ind. banke	100—	101—
4%, prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	
4%, prior. dolenskih žel.	99.50	100—
3%, prior. juž. žel. kup. 1/1	319.10	321.10
4%, avstr. pos. za žel. p. o.	101.20	
Srečke	218—	224—
■ od l. 1860/1	275—	277—
■ tizske	153.75	155.75
■ zem. kred. I. emisije II.	283—	290—
■ ogrske hip. banke	293—	301—
■ srbske & frs. 100— turške	256—	262—
Basilika srečke	97—	103—
Kreditne	162.25	162.75
Inomoške	21.75	23.75
Krakovske	218—	224—
Ljubljanske	79—	84—
Avstr. rdeč. križa	85—	92—
Ogr. Rudolfove	64—	68—
Sačinske	48.60	50.50
Dunajske kom.	29—	31—
Debtice	58—	63—
Južne železnice	71—	77—
Državne železnice	510—	518—
Avstr.-ogrske bančne deln.	162.50	163.50
Avstr. kreditne banke	671.25	672.25
Ogrske žel.	177.50	178.50
Premogok v Mostu (Brück)	668.90	669.90
Alpinske montane	806.80	
Praške žel. ind. dr.	242—	243—
Rima-Murányi	720—	725—
Trboveljske prem. družbe	590—	591—
Avstr. orožne tovr. družbe	2790—	2802—
Ceške siadkorne družbe	575.50	576.50
Vlakte	274—	277—
Rá	579—	580.50
Češke siadkorne družbe	139.50	140—

Valute.

C. kr. cekin	11.33	11.38
20 franki	19.07	19.09
20 marke	23.45	23.53
Sovereigns	28.93	24.01
Marke	117.20	117.40
Laški bankovci	96.35	96.55
Rubliji	252—	253—
	4.84	5—

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 24. avgusta 1906.

Termin.

Pšenica za oktober . . za 50 kg K 7.17
Rá . . oktober 6.11
Koruz . . maj z l. 1907 5.16
Oves . . oktober 6.48

Efektiv.

Zdržno.

Termin.

Pšenica za oktober . . za 50 kg K 7.17
Rá . . oktober 6.11
Koruz . . maj z l. 1907 5.16
Oves . . oktober 6.48

Efektiv.

Zdržno.

Zahvala.

Ker mi ni mogoče, da bi se vsakemu posebej zahvalila za izkazano sočutje med boleznično in ob smrti svojega nepozabnega soprega, usojam si tem potom izrekati najlepšo zahvalo za izkazano sočutje in za spremstvo k zadnjemu počitku, sosebno se zahvaljujem č. gosp. duhovnikom in g. župniku Koritniku iz Novi vasi, č. gosp. uradnikom in vsem prijateljem in znancem.

L o ž, 22. avgusta 1906. 3043

Marija Nučič.

Dva dobra

črkostavca

sprejme

„Narodna tiskarna“.

Meteorološko poročilo.

Vrhina nad morjem 662. Srednji srednji tlak 736.0 mm

August	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo
23	9. zv.	736.5	19.9	sl. svzahod	jasno
24	7. aj.	736.7	15.2	sl. svzahod	mehla
	2. pop.	736.3	29.5	sl. jizvod	del. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura: 19.9°, normale: 18.1°. — Padavina v mm 0.00

Velika

plesna veselica

vso noč

bode

Jutri, v soboto 25. avgusta t. l. v restavraciji na sv. Petra nasipu 37 ob jubilejskem mostu.

Začetek ob 8. Vstop prost. K obilni udeležbi vabi

3061 gostilničar.

Išče se za dijaka četrtošolca

čedno stanovanje

z dobro hrano

pri omikanu obitelji, v prvi vrsti pri resnem vzgojitelju, kateri bi event. tudi korepitiral.

Ponudbe se prosijo najprej pismeno pod naslovom „Četrtošolec“ na uprav. „Slov. Naroda“. 3058—1

Hišno oskrbnico

ali pa matakarico (v starosti okrog 30 let) iščem za gostilno na račun. Služba se lahko nastopi takoj, plača po dogovoru. 3045—1

Jernej Kalan, Poljanska cesta 58.

Pod ugodnimi pogoji se sprejme

trgovski pomočnik

zelezninske stroke, dobra in zanesljiva moč.

3044—1

Ponudbe pod „Železninar“ na upravn. „Slov. Naroda“.

3027—2

Pod ugodnimi pogoji se sprejme

trgovski pomočnik

zanesljiva moč.

3044—1

Ponudbe pod „Železninar“ na upravn. „Slov. Naroda“.

3027—2

Pod ugodnimi pogoji se sprejme

trgovski pomočnik

zanesljiva moč.

3044—1

Pod ugodnimi pogoji se sprejme

trgovski pomočnik

zanesljiva moč.

3044—1

Pod ugodnimi pogoji se sprejme

trgovski pomočnik

zanesljiva moč.

3044—1

Pod ugodnimi pogoji se sprejme

trgovski pomočnik

zanesljiva moč.

3044—1

Pod ugodnimi pogoji se sprejme

trgovski pomočnik

zanesljiva moč.

3044—1

Pod ugodnimi pogoji se sprejme

trgovski pomočnik

zanesljiva moč.

3044—1

Pod ugodnimi pogoji se sprejme

trgovski pomočnik

zanesljiva moč.

3044—1

Pod ugodnimi pogo